
Sesijas dokuments

B8-1006/2015

5.10.2015

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, pamatojoties uz jautājumu B8-0761/2015, uz kuru jāsniedz mutiska atbilde,

saskaņā ar Reglamenta 128. panta 5. punktu

par nāvessodu
(2015/2879(RSP))

Beatriz Becerra Basterrechea, Nedzhmi Ali, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Philippe De Backer, Marielle de Sarnez, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Fredrick Federley, Juan Carlos Girauta Vidal, Nathalie Griesbeck, Marian Harkin, Ivan Jakovčić, Anneli Jäätteenmäki, Kaja Kallas, Ilhan Kyuchyuk, Alexander Graf Lambsdorff, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Marietje Schaake, Pavel Telička, Ramon Tremosa i Balcells, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Cecilia Wikström
ALDE grupas vārdā

**Eiropas Parlamenta rezolūcija par nāvessodu
(2015/2879(RSP))**

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par nāvessoda atcelšanu, jo īpaši 2010. gada 7. oktobra rezolūciju par Pasaules dienu pret nāvessodu¹,
  - ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/ Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos *Federica Mogherini* un Eiropas Padomes ģenerālsekretāra *Thorbjørn Jagland* 2014. gada 10. oktobra kopīgo deklarāciju par Eiropas un Pasaules dienu pret nāvessodu,
  - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību aizsardzības konvencijas 6. un 13. protokolu,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 2. pantu,
  - ņemot vērā ES pamatnostādnes par nāvessodu,
  - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un tā Otro fakultatīvo protokolu,
  - ņemot vērā ANO Augstā cilvēktiesību komisāra 2015. gada septembrī publicēto pētījumu par pasaules mēroga narkotiku problēmas ietekmi uz cilvēktiesību ievērošanu,
  - ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas, jo īpaši 2014. gada 18. decembra rezolūciju par nāvessoda izpildes moratoriju (A/RES/69/186),
  - ņemot vērā katru gadu 10. oktobrī atzīmēto Pasaules un Eiropas dienu pret nāvessodu,
  - ņemot vērā 2013. gada 15. jūnijā Madridē rīkotajā 5. Pasaules kongresā pret nāvessodu pieņemto noslēguma deklarāciju,
  - ņemot vērā jautājumu Padomei par nāvessodu (O-000103/2015 – B8-0761/2015),
  - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Eiropas Savienībai nāvessoda jautājumā ir rezolūta un principiāla nostāja, saskaņā ar kuru nāvessoda atcelšanu visā pasaulē ir uzskatāma par vienu no Eiropas Savienības cilvēktiesību politikas galvenajiem mērķiem;
- B. tā kā 2015. gada 10. oktobrī atzīmētajā Pasaules dienā pret nāvessodu īpaša uzmanība tiek pievērsta izpratnes palielināšanai attiecībā uz nāvessoda piemērošanu par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem;
- C. tā kā saskaņā ar ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroja sniegtajiem datiem vairāk

---

¹ OV C 371 E, 20.12.2011., 5. lpp.

nekā 160 ANO dalībvalstis ar dažādām tiesību sistēmām, tradīcijām, kultūru un reliģisko pārliecību ir vai nu atcēlušas nāvessodu vai to nepiemēro;

- D. tā kā jaunākie dati liecina, ka 2014. gadā nāvessods ir piespriests vismaz 2466 personām 55 valstīs, kas ir gandrīz par 23 % vairāk nekā 2013. gadā; tā kā 2014. gadā pasaulē nāvessods tika izpildīts vismaz 607 personām; tā kā nāvessoda spriedumu pieaugums ir cieši saistīts ar tiesas spriedumiem masveida tiesas procesos par apsūdzībām ar terorismu saistītos nodarījumos tādās valstīs kā Ēģipte; tā kā arī 2015. gadā biedējošā apjomā turpinās nāvessoda piespriešana un izpilde;
- E. tā kā 33 valstis nāvessodu piemēro par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un katru gadu šāda iemesla dēļ tiek sodīti ar nāvi vismaz 1000 cilvēku; tā kā ir zināms, ka 2015. gadā nāvessodi par šādiem nodarījumiem tika izpildīti Ķīnā, Irānā, Indonēzijā un Saūda Arābijā; tā kā 2015. gadā nāvessodi par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem tika piespriesti Ķīnā, Indonēzijā, Irānā, Kuveitā, Malaizijā, Saūda Arābijā, Šrilankā, Apvienotajos Arābu Emirātos un Vjetnamā; tā kā šādi nodarījumi var nozīmēt dažādas apsūdzības par narkotiku tirdzniecību vai glabāšanu;
- F. tā kā nāvessodi neaptur narkotiku tirdzniecību; tā kā lielākā daļa personu, kas notiesātas uz nāvi par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, atrodas narkotiku tirdzniecības hierarhijas zemākajā līmenī;
- G. tā kā pēdējo 12 mēnešu laikā pasaulē ir pieaugusi nāvessodu piemērošana par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un daudzas valstis aizvien biežāk par šādiem noziegumiem soda ar nāvi, atjaunojot nāvessodus par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem vai pārtraucot ilgtermiņa nāvessoda moratoriju;
- H. tā kā Irāna jau 2015. gada pirmajos sešos mēnešos esot sodījusi ar nāvi 394 narkotiku noziedzniekus, salīdzinājumā ar 2014. gadu, kad visa gada laikā ar nāvi tika sodīti 367 šādi noziedznieki; tā kā puse no Saūda Arābijā šogad veiktajiem nāvessodiem ir bijuši noteikti par narkotiku noziegumiem, kamēr šis šo noziedzīgo nodarījumu īpatsvars uz kopējā noziegumu klāstā 2010. gadā bija tikai 4 %; tā kā uz nāvi notiesāto cietuma kamerās Pakistānā uz nāvessoda izpildi gaida vismaz 112 narkotiku noziedznieku;
- I. tā kā desmitiem Eiropas pilsoņu gaida nāvessoda izpildi trešās valstīs un daudzi no tiem uz nāvi ir notiesāti par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem;
- J. tā kā daudzām personām neatkarīgi no to tiesiskā stāvokļa ir piespriests un secīgi izpildīts nāvessods tādās situācijās un tiesas procesos, kuros bieži vien pilnībā netiek ievērotas tiesības uz taisnīgu tiesu bez spīdzināšanas un cietsirdīgas izturēšanās; tā kā nāvessods ir neatgriezenisks un galīgs soda veids;
- K. tā kā Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 6. panta 2. punktā ir paredzēts, ka nāvessodu var piemērot vienīgi par vissmagākajiem noziegumiem; tā kā ANO Cilvēktiesību komiteja un ANO īpašie referenti nelikumīgas, patvaļīgas vai tūlītējas nāvessodu izpildes jautājumos un spīdzināšanas jautājumos ir norādījuši, ka nāvessodu nebūtu jāpiemēro par narkotiku jomā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem; tā kā obligāts nāvessods un tā piemērošana par narkotiku jomā

izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem neatbilst starptautiskajām tiesībām un standartiem;

- L. tā kā Starptautiskā Narkotiku kontroles padome ir mudinājusi nāvessodu izmantojošās valstis atcelt tā piemērošanu par narkotiku jomā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- M. tā kā Komisija un dalībvalstis ir piešķirušas vismaz EUR 60 miljonus ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja (*UNODC*) narkotiku apkarošanas programmām, kas vērstas uz narkotiku apkarošanu valstīs, kas aktīvi piemēro nāvessodu par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- N. tā kā Komisija, izmantojot ES Stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu un iepriekšējo Stabilitātes instrumentu, ir uzsākusi divus plaša mēroga reģionālos narkotiku apkarošanas pasākumus — kokaīna un heroīna maršrutu apkarošanas programmas, kuras īsteno arī valstīs, kuras piemēro nāvessodu par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem; tā kā saskaņā ar ES Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta regulas 10. pantu Komisijai ir pienākums izmantot operatīvās pamatnostādnes par cilvēktiesību un humanitāro tiesību ievērošanu attiecībā uz organizētās noziedzības apkarošanas pasākumiem;
- O. tā kā pašlaik tiek atjaunināts ES eksporta kontroles režīms attiecībā uz precēm, kuras var izmantot nāvessoda izpildei,
  - 1. atkārtoti izsaka nosodījumu nāvessoda izmantošanai un stingri atbalsta nāvessoda moratoriju kā soli tā atcelšanas virzienā; vēlreiz uzsver, ka nāvessoda atcelšana veicina cilvēka cieņas principu ievērošanu;
  - 2. atgādina, ka nāvessods nav savienojams ar tādu vērtību ievērošanu kā cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, kas ir vērtības, uz kurām Savienība ir dibināta, un ka ikviena dalībvalsts, kas atjaunotu nāvessodu, tādējādi pārkāptu Līgumus un ES Pamattiesību hartu;
  - 3. pauž nosodījumu par visiem nāvessodiem, lai arī kur tie tiktu izpildīti; pauž dziļas bažas par nāvessoda piespriešanu nepilngadīgām personām un personām ar garīgu vai intelektuālu invaliditāti un prasa nekavējoties neatgriezeniski izbeigt šādu praksi, ar ko tiek pārkāpti starptautiskie cilvēktiesību standarti; pauž nopietnas bažas par nesen notikušajiem masveida tiesas procesiem, kas ir būtiski palielinājuši piespriepto nāvessodu skaitu;
  - 4. mudina Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un dalībvalstis turpināt nāvessoda apkarošanu un stingri iesaka valstīm, kas joprojām izmanto augstāko soda mēru, ievērot obligātos starptautiskos standartus, samazināt to nodarījumu amplitūdu, par kuriem piespriež nāvessodu, un nāvessodus piespriet retāk, kā arī publicēt skaidrus un precīzus datus par piespriepto un izpildīto nāvessodu skaitu; mudina EĀDD nezaudēt modrību attiecībā uz notikumu attīstību visās valstīs, jo īpaši Baltkrievijā, kas ir vienīgā Eiropas valsts, kas joprojām piemēro nāvessodu, un šajā sakarībā izmantot visus tā rīcībā esošos ietekmēšanas paņēmienus;
  - 5. prasa ASV valdībai un ASV štatu pārvaldēm atcelt nāvessodu, lai ASV un ES var

kopīgi vērsties pret nāvessoda izmantošanu pasaules valstīs;

6. aicina tās valstis, kas ir atceļušas nāvessodu vai tam piemēro ilgtermiņa moratoriju, neatgriezties pie nāvessoda izmantošanas, un mudina tās dalīties pieredzē par šo jautājumu;
7. joprojām pauž pilnu pārliecību, ka nāvessods nepalīdz apturēt narkotiku tirdzniecību vai novērst cilvēku nonākšanu narkotiku atkarībā; aicina nāvessodu saglabājušās valstis ieviest alternatīvas nāvessodam par narkotiku jomā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kuras jo īpaši koncentrētos uz narkomānijas novēršanas un kaitējumu mazināšanas programmām;
8. atkārto Komisijai un dalībvalstīm sniegto ieteikumu izvirzīt priekšnoteikumu, ka valstīm, kas vēlas saņemt finanšu atbalstu, tehnisko palīdzību, spēju veidošanas pasākumus un cita veida atbalstu narkotiku apkarošanas politikas īstenošanā, ir jāatceļ nāvessods par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
9. aicina EĀDD pēc E3+3 sarunām īstenot turpmākus pasākumus un risināt jautājumu attiecībā uz daudzajiem Irānas Islāma Republikā izpildītajiem nāvessodiem par narkotiku jomā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis vēlreiz apstiprināt nelokāmo principu, ka ar Eiropas palīdzību un atbalstu nedrīkst veicināt tādas tiesībsardzības operācijas, kurās arestētajām personām tiek piespriests un izpildīts nāvessods;
11. mudina Komisiju pastiprināti kontrolēt to preču eksportu, kas var tikt izmantotas nāvessoda izpildei;
12. pauž bažas par nepārredzamību attiecībā uz Komisijas un dalībvalstu sniegto narkotiku apkarošanas atbalstu un palīdzību tādu valstu tiesībsardzības operācijām narkotiku apkarošanas jomā, kuras piemēro nāvessodu par narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem; prasa Komisijai publicēt gada pārskatu par narkotiku apkarošanas programmu finansēšanu valstīs, kas joprojām piemēro nāvessodu narkotiku jomā izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
13. mudina Komisiju nekavējoties ieviest ES Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta regulas 10. pantā paredzētās operatīvās pamatnostādnes un tās stingri piemērot kokaīna un heroīna maršrutu apkarošanas programmām;
14. mudina Komisiju ievērot ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plānā (2013–2016) paredzēto ieteikumu, ka ir jāizstrādā un jāpiemēro norāžu un ietekmes izvērtējuma instruments cilvēktiesību jomā, lai nodrošinātu, ka ES ārējā narkotiku apkarošanas darbībā tiek efektīvi iekļautas cilvēktiesības;
15. mudina Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), Komisiju un dalībvalstis sniegt norādījumus, kā piemērot visaptverošu un efektīvu Eiropas politiku nāvessoda jomā attiecībā uz desmitiem Eiropas pilsoņu, kuriem piespriests nāvessods trešās valstīs, tostarp paredzēt stingrus un pastiprinātus mehānismus, kas nodrošinātu identifikāciju, juridisko palīdzību un diplomātisko pārstāvību;

16. prasa ES un dalībvalstīm nodrošināt, lai 2016. gada aprīlī paredzētajā ANO Ģenerālās asamblejas īpašajā, pasaules narkotiku problēmai veltītajā sesijā tiktu risināts jautājums attiecībā uz nāvessoda piemērošanu par narkotiku jomā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un pausts nosodījums par šādu praksi;
17. atbalsta visu ANO aģentūru, starpvaldību reģionālo struktūru un NVO pastāvīgos centienus pārliecināt valstis par nāvessoda atcelšanu; uzsver pilsoniskās sabiedrības nozīmīgo darbu šajā jomā; aicina Komisiju arī turpmāk finansēt projektus šajā jomā ar Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu kā vienu no šā instrumenta prioritātēm;
18. atzinīgi vērtē to, ka nesen vēl vairākas valstis ir ratificējušas Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām Otro fakultatīvo protokolu, kas paredz nāvessoda atcelšanu, un attiecīgā dokumenta pušu skaits ir pieaudzis līdz 81 valstij; prasa visām valstīm, kas vēl nav šā protokola puses, to nekavējoties ratificēt;
19. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO ģenerālsekretāram, ANO Ģenerālās asamblejas priekšsēdētājam un ANO dalībvalstu valdībām.